

forslaget, thi jeg vilde anse det for heldigt, om man nu endelig engang kunde komme til en Ende med denne Sag.

Klein: Den ærede Forslagsstiller eller rettere Ordfører for Forslagsstillerne indlebede denne Forhandling med et faste et Tilbageblik paa den Gang, som denne Sag har haft gjennem Rigsdagen. Det har tilvisse været en lang Vandring, og Sagen har haft mange Omstiftelser. Det har engang set ud, som om denne Sag var sin Løsning nær. Jeg for mit Vedkommende beklager, at den ikke dengang blev bragt tilende. Jeg beklager det, fordi jeg har den Overbevisning, at det er et Omraade, hvor det var ønskeligt, at der blev tilvejebragt en anden Ordning end den, der nu finder Sted; jeg tror, at det vilde være ønskeligt og heldigt i mange Henseender. Dengang da Sagen var sin Løsning saa nogenlunde nær, ansaa jeg det for at være magtpaaliggende ogsaa af andre Grunde, lad mig sige det, ogsaa af politiske Grunde, at Sagen var kommen i Orden. Dengang var Sagen om Præsternes Lønning bleven til et meget stort politisk Nummer, hvormed der blev drevet en hel Del Bevægelse rundt omkring i Landet. Jeg tror, det havde været flogt, om man dengang havde bragt dette Stridssemne ud af Verden, men jeg skal ikke komme dybt ind paa, hvor man skal søge Skylden for, at det ikke stete. Men navnlig beklager jeg, at man dengang ikke sørgede for at faae bragt Sagen tilende. Jeg tror ikke, at Sagen just har den Betydning, som den havde for 6 eller 8 Aar tilbage; jeg tror ikke, at Sagen nu lægger saa meget Beslag paa den almindelige Opmærksomhed, som den gjorde dengang. Det er derfor dog ikke umuligt, at Forholdene igjen kunne vende sig faaledes, at det blev muligt at udbytte denne Sag ogsaa i politisk Henseende. Ogsaa derfor tror jeg, det vilde være ønskeligt, om vi kunde bringe denne Sag ud af Verden, og i visse Maader kunde man jo sige, at, naar Tiden er mere rolig, saa er der mere Opfordring til at bringe Sagen tilende. Naar jeg imidlertid beklager, at Sagen ikke blev bragt tilende paa den Tid, jeg sigter til, gjør jeg det nu dobbelt, fordi jeg nærer nogen Frygt for, at, saaledes som Forholdene have udviklet sig, er der ikke megen Udsigt til, at Sagen i en nær Fremtid kan vente at blive bragt i Orden i den Retning, som der dengang var Tale om; Alt peger paa, at man vil søge efter en Ordning paa en anden Maade, og jeg for mit Vedkommende maa, hvad denne Sag angaar, i det Væsentlige stille mig paa samme Stade, hvorpaa jeg har staaet tidligere. Jeg har som Medlem af dette Thing og ogsaa som Medlem af Kirkekommissionen og i anden Egenskab til forskellige Lieder haft ikke faa Lidet at gjøre med Spørgsmaalet om Geistlighedens Lønning. Den Maade, hvorpaa det i sin Tid er foreslaaet at ordne denne Sag, paa, overensstem-

mende med Kirkekommissionens Indstilling, anser jeg for at være den i og for sig heldigste i Principet. Skjendt jeg derfor med en vis Sympathi har kunnet hilse det Forsøg, som de ærede Forslagsstillere have gjort paa at bringe denne Sag tilende, saa maa jeg dog tilstaa, at jeg i og for sig ikke kan sympathisere med dem, hvad Indholdet af deres Forslag angaar. Jeg anser det ikke for at være heldigt at søge et Grundlag for Sagens Ordning af den Bestaenhed som de ærede Forslagsstilleres. — Jeg skal efter den Opfordring, som den høitærede Formand har rettet til Forsamlingen om at gjøre Sit til, at Diskussionen kunde blive endt idag, ikke fordybe mig i nogen vidtgaaende Undersøgelse. Naar jeg overhovedet har taget Ordet, er det, fordi jeg, saavidt jeg har haft Leilighed til at erfare, ikke tror, at der er fremkommet nogen Udtalelse, der gaar imod Principet i det forelagte Lovforslag, og fordi jeg vilde anse det for urigtigt, om en Sag, som dog har været Gjenstand for alvorlig Diskussion, ligesom den er baaren frem af en alvorlig Interesse, som jeg anerkjender, skulde gaa tilende, uden at der fremkom Udtalelser af modstaaende Opfattelse, hvad Sagens principielle Grundlag angaar. Jeg maa derfor bede om at maatte faae Lov til at udtale min Opfattelse. Den er, som sagt, den samme, som jeg havde i Aarene 1870—74, og jeg skal tillade mig kortelig at antyde, hvorfor jeg har denne Opfattelse. Den meget ærede Kirke- og Undervisningsminister fremsatte det Spørgsmaal, da han tog Ordet efter den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, hvad det egentlig var, der tilsigtedes ved Lovforslaget, og han sagde, at dette Spørgsmaal fremtraadte i to Retninger med Hensyn til to Punkter. Han sagde: Svillet er det Diemed, man har med Lovforslaget i finansiel Henseende? Og han betegnede det andet Spørgsmaal som det, hvorledes Lønningerne for Præsterne skulle være. Jeg vil gjerne tage mit Udgangspunkt paa samme Maade som den ærede Minister; jeg vil ogsaa spørge: Hvad er det, der tilsigtes? Men jeg vil almindeliggjøre Sagen noget. Jeg vil ikke spørge, hvad det Forslag, som de ærede Forslagsstillere nu have indbragt, har tilsigtet, men jeg vil sige: Hvad er det, som tilsigtes overhovedet med en Reform af Geistlighedens Lønningsmaade? Det er et Spørgsmaal, der tilbels i visse Retninger falder sammen med det af den ærede Minister fremsatte Spørgsmaal, men mit Spørgsmaal gaar dog noget videre. Jeg spørger altsaa: Hvad er det, som overhovedet tilsigtes med en Reform paa Geistlighedens Lønningsomraade? Jeg antager, at vi ville være enige om, at Svaret vil blive, at man derved vil afhjælpe de Mangler, der klæbe ved den nuværende Ordning. Hvilke disse Mangler ere, skal jeg ikke komme dybt ind paa. Vi ere Alle enige om, at der er en overordentlig stor Uligged mellem de Lønninger, som ere tillagte de forskellige Præste-